

Ο ΤΡΙΤΟΣ ΔΡΟΜΟΣ, ΑΠΑΘΗ Η ΛΥΤΡΩΣΗ (Α΄ ΜΕΡΟΣ)

Στις διαπροσωπικές σχέσεις της μεταμοντέρνας εποχής μας, κυριαρχεί μια ισχυρή αδυναμία συναντίληψης και συνεννόησης κατ' επέκταση, ως προς καταστάσεις, γεγονότα, ιδέες, πιστεύω και γενικά για καθετί που βιώνουμε από κοινού. **Καρποί αυτής της αδυναμίας, μια πληθώρα εκ διαμέτρου αντίθετων απόψεων και θέσεων**, αλλά και **αένων αντιπαραθέσεων**, ιδιαίτερα όταν το καλό του συνόλου θίγει ατομικά ή ομαδικά συμφέροντα. Όροι όπως *«εύρεση κοινού τόπου»*, *«σύγκλιση απόψεων»*, ή *«συμφωνία»* αποτελούν πλέον, εξαιρέσεις του κανόνα και είδη προς εξαφάνιση, ενώ φαντάζουν τόσο μακρινοί και εξωπραγματικοί, όσο κι ένα διαστημικό ταξίδι στα όρια του Γαλαξία μας.

Η δυνατότητα συναντίληψης και συνεννόησης του ενός με τον άλλο, αλλά και όλων μαζί στο πλαίσιο της κοινωνίας, αποτελεί έναν από τους πυλώνες της κοινωνικότητας του ανθρώπου αλλά και της κοινωνίας ως η συλλογική έκφραση αυτής. Όταν αυτή η δυνατότητα **αδυνατίσει ή εκλείψει, δίνεται χώρος για την επικράτηση του ατομισμού**, της αποξένωσης και της απομόνωσης του ανθρώπου. Αναπόφευκτα, **οι τάσεις αυτές μεταφέρονται στο επίπεδο της κοινωνίας και προκαλούν χαλάρωση των υφιστάμενων δεσμών**, απώλεια της συνοχής της και τη μετατροπή της σε ένα συνονθύλευμα ασύνδετων μελών.

Φυσικά, **η εν λόγω κατάσταση δεν αποτελεί από μόνη της, την πηγή των σοβαρών αρνητικών επιπτώσεων** που φαίνεται ότι αυτή επιφέρει στον άνθρωπο ατομικά, και στην κοινωνία συλλογικά. **Εντάσσεται σε μια αλυσίδα προβληματικών καταστάσεων που** αλληλοτροφοδοτούνται, αναπαράγονται, ενισχύονται και **εδραιώνονται σε τέτοιο βαθμό ώστε η απλή αφαίρεση ενός κρίκου, να μην είναι αρκετή για την αδρανοποίησή της**. Δεν πρέπει λοιπόν, να μας παραξενεύει το γεγονός ότι και **στη συγκεκριμένη κατάσταση που προκαλείται από την αδυναμία συναντίληψης και συνεννόησης, αργά ή γρήγορα θα απαντήσουμε και τους υπόλοιπους κρίκους της αλυσίδας**.

Κάθε κρίκος των αλυσίδων προβληματικών καταστάσεων που βαραίνουν τις **διαπροσωπικές και τις ενδοκοινωνικές σχέσεις, επηρεάζει και επηρεάζεται από αυτές**. Κατ' αυτή την έννοια, τα στοιχεία που συνθέτουν αυτού του τύπου τις αλυσίδες υπέχουν διπλό ρόλο. Δύνανται **είτε να αποτελούν επιπτώσεις** κάποιας άλλης προβληματικής κατάστασης, **είτε να αποτελούν την πηγή** που δημιουργεί κάποιες ή και το σύνολο των συνδεδεμένων προβληματικών καταστάσεων. Η περαιτέρω ανάλυση και **διαλεύκανση των ρόλων** των παραγόντων ενός τέτοιου κυκλικού προβλήματος είναι δελεαστική, πλην όμως, αποπροσανατολίζει και **αφαιρεί πολύτιμο χρόνο από την καθεαυτού προσπάθεια λύσης του προβλήματος**.

Η απώλεια χρόνου και η καθυστέρηση στην επίλυση του προβλήματος, και εν προκειμένω της αδυναμίας συναντίληψης και συνεννόησης, έχει σοβαρές παρενέργειες. Συνήθως, **οδηγεί σε πρόχειρη αντιμετώπιση του προβλήματος** καλύπτοντάς το με έναν μανδύα κανονικότητας, **έτσι ώστε η όποια ανησυχία και προβληματισμός να αντικατασταθεί από υπέρμετρο εφησυχασμό**. Στην πραγματικότητα **το πρόβλημα παραμένει, γίνεται περισσότερο δυσεπίλυτο, οι επιπτώσεις του αυξάνουν** σε αριθμό και ένταση, ενώ **δύναται να σχηματίσει μαζί με άλλα προϋπάρχοντα προβλήματα μια ισχυρή αδιάσπαστη αλυσίδα**. Δυστυχώς όμως, η **πραγματικότητα διαφεύγει της προσοχής των περισσοτέρων** -ακόμα και όταν γνωστοποιείται- **λόγω του επικρατούντος εφησυχασμού, αλλά και της σύγχρονης τάσης επίλυσης των προβλημάτων δια του τρίτου δρόμου**.

Ως έννοια **ο τρίτος δρόμος προβάλλει ως κάτι καλό, μια επιπρόσθετη επιλογή** που μπορεί να δώσει διέξοδο στα δυικά αδιέξοδα. Ένας από μηχανής

Θεός που θα βγάλει από τη δύσκολη θέση τον πρωταγωνιστή της τραγωδίας, όταν ούτε ο εαυτός του ούτε οι άλλοι δεν μπορούν να τον βοηθήσουν ουσιαστικά. **Η μέση οδός** που προκύπτει όταν αφαιρεθούν οι υπερβολές και ελλείψεις των υποστηριζόμενων απόψεων, και τα λοιπά στοιχεία τους δύνανται να συντεθούν σε ένα κοινώς αποδεκτό οδόστρωμα. **Στις ανθρώπινες σχέσεις** ο τρίτος δρόμος **είναι χρήσιμος εφόσον** εδράζεται τουλάχιστον, επάνω σε μερική σύγκλιση απόψεων, ή σε μια συμφωνία σύνθεσης αντιθέσεων σε ένα αρμονικό όλον υπέρ του κοινού καλού, ήτοι **όταν ταυτίζεται με τη χρυσή τομή.**

Η σύγχρονη εκδοχή του τρίτου δρόμου υστερεί ως προς τα καλά χαρακτηριστικά της αρχικής πρόθεσης. **Δεν δίνει διέξοδο στα αδιέξοδα.** Κάνει απλώς πως δεν τα βλέπει. **Δεν έχει ανάγκη τον από μηχανής Θεό** ούτε καν τον κανονικό, αφού οι σύγχρονοι οδοποιοί σφετερίζονται αυτή τη θέση. Δεν αποτελεί σύνθεση των εκλεκτών μερών των αντικρουόμενων απόψεων σε ένα αρμονικό όλον, αλλά **μια παράλληλη πορεία στις αντικρινές όχθες ενός αδιάβατου ποταμού.** Δεν αποσκοπεί στο κοινό καλό, αλλά **μάλλον στη μερική ικανοποίηση των επιμέρους συμφερόντων** των πλευρών που εξυπηρετεί, εις βάρος του καλού του συνόλου.

Στην πράξη ο τρίτος δρόμος **επιτρέπει στους οδοιπόρους** σε δυο διαφορετικούς δρόμους, **να συνεχίσουν την πορεία τους χωρίς καμία υποχώρηση ή σύγκλιση.** Προσφέρει την ψευδαίσθηση της εξεύρεσης μιας αμοιβαία αποδεκτής **συνθήκης** πολιτικής ορθότητας, χωρίς όμως να προσδίδει λύση και κανένα αποτέλεσμα. Είναι μια **άτυπη συμφωνία αναγνώρισης της διαφωνίας** ή της διάστασης των απόψεων. Αλήθεια, **πόσοι άνθρωποι σήμερα** αποδέχονται με ευκολία, το αφήγημα του τρίτου δρόμου; Αγνοώντας ή παραβλέποντας την απάτη που αυτός κομίζει και **ζώντας με την αυταπάτη, ότι η παρατεταμένη απόκλιση και ασυνεννοησία είναι η κανονικότητα.** Και όσο παρατείνεται το βάδισμά τους σε έναν ή και περισσότερους τρίτους δρόμους σιγά σιγά, **ο τρίτος δρόμος γίνεται τρόπος ζωής.**

Πλέον **η πλειονότητα των ανθρώπων δεν βλέπει κάτι το κακό** στο να μην μπορεί να συνεννοηθεί και να συγκλίνει μαζί με τους άλλους, σε ένα κοινό σκοπό για το κοινό καλό. **Η αδυναμία τους κρύβεται κάτω από το επικάλυμμα του απατηλού τρίτου δρόμου** και των εύηχων τίτλων που του αποδίδουν όπως συνθήκη, σύμφωνο, μνημόνιο, ή και άλλων παρεμφερών όρων. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που **παρατηρούμε -όσοι παρατηρούμε- προβλήματα σε όλα τα επίπεδα** (ατομικό, οικογενειακό, κοινωνικό, εθνικό, περιφερειακό, παγκόσμιο) **τα οποία δεν επιλύονται ποτέ,** χωρίς να ανησυχεί ή να προβληματίζεται κανείς γι' αυτό.

Η μη επίλυση πολλαπλών προβλημάτων σε όλα τα επίπεδα, εκτός από τις επιμέρους αρνητικές εξελίξεις, **προκαλεί λόγω της συσσώρευσής τους, ισχυρή πίεση** στα τοιχία που τα οριοθετούν. Όταν η πίεση ξεπερνά τα όρια αντοχής των τοιχίων αυτά κομματιάζονται βίαια, διαχέοντας προβλήματα και επιπτώσεις προς κάθε κατεύθυνση, αλλά **και αποκαλύπτοντας την απάτη του τρίτου δρόμου.** Δεν είναι **λοιπόν φρόνιμο,** στις σχέσεις μας με τον εαυτό μας και με τους άλλους, **να περιμένουμε την κατάρρευση των τοιχίων** για να αναθεωρήσουμε τις αποφάσεις μας για τον δρόμο που ακολουθούμε, **γιατί τότε ίσως να είναι πολύ αργά.**

Όσο υπάρχει καιρός, **ας εξετάσουμε ποιον ή ποιους δρόμους ακολουθούμε.** Αν βρεθούμε θιασώτες του απατηλού τρίτου δρόμου, **ας διακόψουμε την πορεία μας, και ας αναζητήσουμε εκείνον τον δρόμο που θα μας λυτρώσει** από κάθε αδυναμία ή κακοδαιμονία. **Έναν τρίτο δρόμο όχι απάτης αλλά λύτρωσης.**
(Συνέχεια στο Β' Μέρος)

17 Δεκεμβρίου 2025
Στέλιος Κάλφας